

ARBOGA KOMMUN

Kvalitetsrapport läsår 19/20

Myran

Innehållsförteckning

1	Beskrivning av verksamheten	4
2	Sammanfattning från föregående år	5
3	Utvecklingsområden	7
3.1	Nyanländas utveckling och lärande prioriteras	7
3.2	Stärkt pedagogiskt ledarskap i klassrummet	8
3.3	Stärkt pedagogiskt ledarskap på chefsnivå	9
3.4	Utöka antalet platser inom förskolan samt anställa fler förskollärare	10
4	Läroplansområden förskola	11
4.1	Normer och värden	11
	Nuläge - var är vi?	11
	Resultat	12
	Analys och bedömning	14
4.2	Utveckling och lärande	14
	Nuläge - var är vi?	14
	Resultat	15
	Analys och bedömning	16
4.3	Barns inflytande	17
	Nuläge - var är vi?	17
	Resultat	18
	Analys och bedömning	19
4.4	Förskola och hem	19
	Nuläge - var är vi?	19
	Resultat	20
	Analys och bedömning	21
4.5	Samverkan med förskoleklassen, skolan och fritidshemmet	21
	Nuläge - var är vi?	21
	Resultat	22
	Analys och bedömning	23
4.6	Uppföljning, utvärdering och utveckling	23
	Nuläge - var är vi?	23
	Resultat	24
	Analys och bedömning	24
4.7	Rektors ansvar	24
	Nuläge - var är vi?	24

Resultat.....	26
Analys och bedömning	29
5 Barn-/Elevehälsa	31
6 Analys och bedömning	32
7 Kommande utvecklingsområden	35

1 Beskrivning av verksamheten

Myran är en mindre förskola med två avdelningar med 35 barn och 6 årsarbetare.

I augusti i år delades förskolan in i fyra team. Lillmyran, yngre barn 1-3år, blev **Myggan** med 9 barn och **Masken** med 6 barn. Stormyran, äldre barn 3-5 år, blev **Trollsländan** med 14 barn och **Tusenfotingen** med 6 barn

Myrans vision: **Vi bygger språkstarka barn.**

Vi arbetar efter skollagen (2010:800) samt målen i läroplanen för förskolan (Lpfö 18) och där finns tydliga krav på att varje förskola ska bedriva ett systematiskt kvalitetsarbete där utbildningen planeras, följs upp och utvecklas i förhållande till de nationella målen. Vi arbetar även efter barnkonventionen som träder in som lag januari 2020.

Förskolans systematiska kvalitetsarbete är en cyklisk process som ständigt pågår. I augusti gör arbetslaget analyser av utbildningen genom observationer och kartläggningar samt en tillbakablick till förra årets kvalitetsrapport och vilka utvecklingsområden som fastställts att utbildningen har. Analysen syftar till att arbetslaget tar fram målområden att arbeta med under kommande år. Dessa skrivs ner i handlingsplaner till läroplanens alla 5 områden och beskrivs som konkreta aktiviteter som kontinuerligt utvärderas i verksamheten och utvecklas under arbetsprocessen. Till "Förskola och hem" har vi samtalsfrågor och vårdnadshavarenkätens resultat som underlag till valt målområde för hela förskoleområdet. Förskolornas arbete med IKT analyseras även med verktyget LIKA-värdering och resultatet tillsammans med kartläggningar utifrån utbildningen visar vilket målområde som vi behöver utveckla och arbeta vidare med.

Arbetslagen har reflektionstid varannan vecka där dokumentationen analyseras och diskuteras mot utbildningens mål och vilka aktiviteter som ska erbjudas i det dagliga pedagogiska arbetet med barnen.

"Samverkan med förskoleklassen och skolan" bedrivs genom ett årshjul för samverkan med närmaste skola, Nybyholmskolan. Årshjulet beskriver bestämda samverkansaktiviteter och utvärderas i samråd med berörd personal efter varje läsårs slut.

2 Sammanfattning från föregående år

Det systematiska kvalitetsarbetet sker enligt ett väl inarbetat årshjul och leds av varje förskolas arbetslagsledare tillsammans med varje rektor. Pedagogernas förståelse av dokumentationen har ökat och den används systematiskt i högre grad. Varje arbetslag har schemalagd reflektion varannan vecka utifrån den dokumentation som gjorts och planeras två veckor framåt. Reflektionstiden har bidragit till att arbetslagen har större fokus på sitt pedagogiska arbete mot läroplansmålen, pedagogerna reflekterar över sina handlingsplaner och visionsarbetet samt hur de kan konkretiseras i praktiska aktiviteter för barnen. Detta har varit väldigt framgångsrikt och bidragit till utveckling av utbildningen.

Förskolornas visionsarbete, hur de vill nischa sitt läroplansuppdrag på sin förskola, har ökat samsynen och vi-känslan hos pedagogerna. Visionsarbetet synliggörs och genomsyrar förskolans planering och lärmiljö. Pedagogerna arbetar ständigt med att forma miljön och utbildningen för att utmana och locka barnen till lek, utveckling och lärande. Förskolorna behöver kontinuerligt ha mer input och inspiration i hur de kan skapa stimulerande lärmiljöer samt hur arbeta med entreprenörskap mot sin vision.

Utifrån erfarenhetsutbytet med skolan visar Nationella provresultaten att vi kan arbeta mer förebyggande med språkutvecklande arbete även i förskolan. Att vi ser till att ha mer utvidgande samtal för att bygga upp förståelse och ordförrådet hos barnen. Flera förskolor kommer arbeta mer medvetet med böcker och arbeta mer praktiskt med begrepp i samtalet.

Det kollegiala lärandet som verktyg pågår ständigt inom utbildningen och bidrar till framgångsrik skolutveckling. En gång i månaden träffas område Mitts pedagoger och har lärande samtal i lärgrupper, under 2018 har en fortsatt fördjupning av visionsarbetet haft stort fokus. Detta genom fortbildningen av entreprenörskap samt att förskolorna själva fått visa på sitt visionsarbete och inspirera varandra. Även gemensamma arbetsmiljöfrågor har diskuterats i olika ansvarsgrupper.

ICDP utbildningen har gett positiv respons hos pedagogerna, de känner att deras arbetssätt blivit bekräftat och att de kan sätta ord på det fantastiska arbetet de gör i samspelet med barnen. Barnhälsoteamets arbete har minskat resursansökningarna och bidragit till att pedagogerna vid behov kan få förebyggande stöttning av specialpedagog i utbildningen. Utmaningen blir att utbilda fler vägledare och hålla ICDP förhållningssättet vid liv.

Under läsåret 18/19 har kommunens barnskötare deltagit i kompetensutveckling med Mälardalens högskola (MDH). Syftet var att ge deltagarna kompetensutveckling rörande förskolans uppdrag, undervisning och lärmiljöer men också att främja erfarenhetsutbyte och synliggöra

deltagarnas kompetenser. Fortbildningen har varit väldigt uppskattad och stärkt deltagarnas profession.

Implementering av förskolans nya läroplan, Lpfö 18 har genomförts under läsåret. På arbetsplatsträffar har pedagogerna fått fördjupa sig i valt temaområde gällande förändringar i läroplanen. Pedagogerna har fått ta del av artiklar, filmer och diskussionsfrågor för att öka sin förståelse genom kollegialt lärande. Teman som tagits upp är begreppet undervisning i förskolan, där förskollärarens och allas ansvar lyftes för att bedriva kvalitativ utbildning för barnen. Begreppet leken lyftes utifrån Margareta Ömans forskning om pedagogernas olika roller i att utvidga barnens lek, hur viktigt det är att inta olika roller i olika situationer för att planera, guida, utveckla och medla i leken. Begreppet hållbar utveckling belystes med de 17 globala målen som är samstämmiga med läroplanen avsikter med en positiv framtidstro som ska präglade utbildningen. Förskolan ska se till att utbildningen ger barnen möjlighet att tillägna sig ett ekologiskt och varsamt förhållningsätt.

De prioriterade utvecklingsområdena för Myran har under året varit att utveckla förskolans språkstimulerande och kunskapsutvecklande arbetsätt, använda IKT i större utsträckning som ett redskap i de olika arbetsområdena samt att utveckla den pedagogiska dokumentationen.

Språket som är vår vision och det som handlingsplanerna handlar om är det som cirkulerar hela tiden i det vi gör. Oavsett om det är matematik eller annat som vi samtalar runt så är språket i centrum.

Vi har även besökt olika verksamheter i samhället, såsom t.ex. BVC, för att ta reda på nya ord och begrepp, men även för att barnen ska få inblick i olika miljöer i samhället.

Ett samarbete med biblioteket påbörjades, där personal från biblioteket, har kommit till förskolan och läst böcker och berättat sagor för barnen. Barnbibliotekarien har även varit med när vi haft ALT där hon presenterat olika barnböcker och då har vi även diskuterat hur samarbetet ska utformas. Vi har fått låna bokväskor av biblioteket som innehåller 2-3 böcker på olika språk som vårdnadshavare kan låna hem och läsa för sina barn.

Modersmålstödjare i arabiska och tigrinja har kommit till förskolan två timmar varannan vecka. De har varit delaktiga i verksamheten och vi upplever att det gett barn med annat modersmål en större trygghet och har stärkt deras självkänsla.

3 Utvecklingsområden

- Fortsatt implementering av den reviderade läroplanen, Lpfö18
- Förankra Barnkonventionen som blir lag 2020
- Tydliggörande pedagogik, fortbildningssatsning, TAKK (tecken som alternativ kommunikation) och bildstöd i förskolans vardag.
- Förskolans lärandemiljö utformas utifrån de behov och intressen som barnen ger uttryck för och de idéer som pedagogerna tagit del av vid studiebesök.
- Fortsatt arbete med organisation utifrån Skolverkets rekommendationer för minskade barngrupper utifrån varje förskolas förutsättningar.
- Öka pedagogernas kompetens kring animering med projektet Skapande förskola i samverkan med Kulturskolan.
- Uppmärksamma arbetet med arbetsglädje

3.1 Nyanländas utveckling och lärande prioriteras

Alla förskolor arbetar med Plan för arbetet med modersmålsstöd i förskolan. Pedagogerna visar intresse för barnens modersmål samt att vara nyfiken och positivt inställd till flerspråkighet. Under hösten gör arbetslagen en kartläggning av behovet för arbetet med modersmålsstöd och flerspråkighet på förskolan och Planen utvärderas av samtliga arbetslag i maj. Rutinerna för inskolning har förtydligats och tillförts frågeställningar som ska användas för att kartlägga barnets språkutveckling i sitt modersmål.

Under året har vi kartlagt vilka språk som finns representerade bland våra barn i förskolan för att kunna anpassa modersmålsstödet på bästa sätt. Vi har utarbetat ett ökat samarbete med SFIs modersmålsstödjare för att kunna erbjuda fler språk utifrån behovet som finns på förskolorna. Vi erbjuder modersmålsstöd i flera språk som arabiska och tigrinja under en avsatt tid varje vecka. Det finns då en möjlighet till stöttning under inskolningar, kontakten med vårdnadshavare och övrig tid i utbildningen. Pedagogerna använder sig även av tolkservice till vårdnadshavarnas modersmål vid viktiga samtal och under inskolning, detta för att skapa en tillitsfull relation och en förståelse för förskolans utbildning. Vårens arbete med modersmålsstödjare har inte kunnat genomföras utifrån rådande omständigheter i samhället med Covid-19. Detta för att motverka ökad smittspridning i samhället och säkerställandet av pedagogerna och barnens arbetsmiljö.

Vi har utarbetat en arbetsplan som ska stödja modersmålsstödjarens arbete på förskolorna. I samråd med arbetslagsledarna planeras vilka aktiviteter som modersmålsstödjaren ska utföra. Målet i arbetsplanen är att utveckla och känna trygghet i sin kulturella identitet och sitt modersmål. Syftet är att barnet får utveckla och höra sitt modersmål i olika situationer. Att modersmålsstödjaren är delaktig i den pedagogiska utbildningen i såväl styrda som spontana

aktiviteter. Att använda sig av språk-och kunskapsutvecklande arbetssätt såsom högläsning på modersmålet.

Under våren 2019 har Kulturrådet på uppdrag från regeringen fördelat pengar till landets alla förskolor för läsfrämjande insatser. Inköp av böcker inom olika genrer och olika språk har gjorts till alla förskolor i kommunen för att väcka barnens nyfikenhet och intresse för läsning

3.2 Stärkt pedagogiskt ledarskap i klassrummet

Språk och kunskapsutvecklande arbetssätt används i förskolan. Detta för att hålla fokus på språkliga aktiviteter och vikten av högläsning. Samtliga förskolor har utvecklat ett samarbete med biblioteket som uppmärksammas olika genrer av böcker för 4 åringarna. Under hösten har poesiboken Rassel, Prassel, Puss varit i fokus och under våren kommer musikkultur att uppmärksammas med temat, Vi älskar rock. Efter avslutat projekt finns möjlighet att delta i en utställning på biblioteket där barnens alster visas upp för allmänheten, utifrån reflektion av temat.

På Arbetsplatsträffar samlas alla pedagoger för kollegialt lärande med fokus på aktuella teman och arbetsmiljöfrågor. Även implementering av kommunens värdegrund PUMI har lyfts och kommer fortsätta förankras i utbildningen. Under hösten har kommunens ekonomiska läge diskuterats med samtlig personal och effektiviseringsförslag framtagits. Även arbetsmiljöfrågor som gemensamma rutiner och riktlinjer har lyfts samt medarbetarenkätens resultat. Arbetsglädje har haft stort fokus i olika ansvarsgrupper där hälsoinspiratörerna haft i uppdrag att planera in teamaktiviteter kring hälsa och välmående. Arbetsmiljögruppen har delgivit en artikel om hur hantera stress, att fokusera på det som går att påverka och gyllene ögonblick i vardagen. Arbetslagsledarna fokuserar på att avgränsa uppdraget och att lyfta in mer positiv feedback mellan pedagoger i utbildningen. Vårens arbetsplatsträffar har inte kunnat genomföras enligt plan utan varje förskola har arbetat för sig med arbetsmiljö- och utvecklingsfrågor.

På höstens kompetensutvecklingsdagar har pedagogerna fått ta del av olika föreläsningar. Psykologen Lars Lindsjö har lyft tips och idéer för hur hantera utmanande och svåra samtal i förskolan. Psykologen Åsa Landberg har lyft pedagogernas främjande och förebyggande arbete samt hur förskolan kan arbeta stärkande med våldsutsatta barn. Vissa pedagoger har även varit på konferensen "Nu vill jag leka i alla rum!", som belyste intressanta nya tankar kring hur skapa utmanande lärmiljöer på förskolan.

Pedagogerna har även erbjudits en föreläsning i lågaffektivt bemötande. Journalisten, föreläsaren och författaren Tina Wiman föreläste och utbildade i lågaffektivt bemötande och tydliggörande pedagogik. Hon menar på att oavsett vilka vi möter i vår yrkesroll, har vårt bemötande och förhållningssätt stor

påverkan på dem vi är till för.

Under året har IKT-pedagogen utbildat och inspirerat lärspridarna på område Norr i praktisk användning och animering med Imotion. Fokus har även varit på användningen av IKT verktyg som digital förstärkning samt hur vi uppmärksammar detta till vårdnadshavare. Under läsåret 19/20 har förskolorna tilldelats stadsbidrag genom Skapande förskola för att i samverkan med kulturskolans filmlärare öka kompetensen för animering på samtliga förskolor. Filmläraren besöker samtliga förskolor och arbetar praktiskt med animering med förskolans 4-5 åringar.

ICDP används som ett förhållningssätt i vardagen på samtliga förskolor. Under läsåret har vi utbildat fler i grundkursen för att hålla detta förhållningssätt vid liv och synlig.

3.3 Stärkt pedagogiskt ledarskap på chefsnivå

Rektorer inom förskolan har tillsammans med specialpedagog planerat aktuella fortbildningar. Under läsåret har fokus varit på barnkonventionen, dess grundtankar i främst artiklarna 2, 3, 6 och 12. Barnkonventionen implementeras med praktiska övningar i vardagen.

Under vårens chefsforum har kommunens värdegrundsarbete med PUMI, likabehandlingsplanen samt en föreläsning om chef – och ledarskapets betydelse av Fredrik Torberger lyfts. Kommunens ekonomiska läge har också lyfts och vi chefer har fått en bredare förståelse för samhällets demografiska läge som alla kommuner står inför.

Förskolan står inför en omorganisation där rektorerna kommer arbeta med delat ledarskap. För att få input och inspiration har vi besökt Södertäljes kommun som länge arbetat med delat ledarskap. Under våren fick vi även ta del av Södertäljes arbete med dokumentation genom processvägg som ska implementeras under hösten 2020.

Under läsåret har vi deltagit på RUC, regionalt utvecklingscentrums program som Örebro universitet anordnar om ledarskap inom juridik och GDPR samt arbetsglädje. Vi har under läsåret även deltagit i konferenser anordnade av Samordningsförbunden i Västmanland om Lösningfokuserat ledarskap i organisationer, förebyggande arbete med depression samt styrkebaserat lösningfokuserat ledarskap.

Förskolan står inför en omorganisation där rektorerna kommer arbeta med delat ledarskap. För att få input och inspiration har vi besökt Södertäljes kommun som länge arbetat med delat ledarskap. Under våren fick vi även ta del av Södertäljes arbete med dokumentation genom processvägg som ska

implementeras under hösten 2020.

Rektorerna och vissa pedagoger har deltagit på konferens om att skapa nya lekmiljöer i förskolan, "Nu vill jag leka i alla rum". Detta för att bli inspirerade om hur vi kan skapa nya intressanta och lärorika inomhusmiljöer på förskolorna som barnen kan utvecklas och utmanas i.

Rektorerna har eller går rektorsutbildningen vilket håller oss uppdaterade med aktuella lagar, forskning och vetenskap.

3.4 Utöka antalet platser inom förskolan samt anställa fler förskollärare.

Kommunen har flera byggprojekt på gång för att starta byggnationer av förskolor. Vi håller garantitiden genom att skapa tillfälliga förskolor i olika lokaler samt hyra moduler. Förskolan står inför en omorganisation av lokaler och ett långsiktigt inriktningsbeslut har fattats om framtida skolorganisation vilket innebär att flera mindre förskolor kommer så småningom flyttas till större enheter.

Vi rekryterar förskollärare och barnskötare på tillsvidarejänster för att öka stabiliteten och kompetensen på alla förskolor. Vi har haft flera behöriga sökanden på alla tjänster samt att vi har kunnat behålla och anställa de flesta nyexaminerade förskollärare i kommunen under året. Behörig personal på de flesta tjänster skapar en större stabilitet i organisationen. Under 2017 har en speciell rekryteringsgrupp med representanter från flera olika verksamheter tagit fram en handlingsplan för kompetensförsörjning som även förankrats hos politikerna. Hög förskollärartäthet på samtliga förskolor är en framgångsfaktor för att säkerställa förskolornas goda kvalitet.

4 Läroplansområden förskola

4.1 Normer och värden

Nuläge - var är vi?

Värdegrundsarbetet är en viktig del i förskolans utbildning och pedagogerna arbetar ständigt med dessa frågor, både i arbetslagen och i barngruppen. Alla förskolor arbetar strukturerat i mindre grupper för att vara närvarande pedagoger som har möjlighet att tillgodose barnens intressen och behov. Pedagogerna arbetar förebyggande med att stärka varje barns självkänsla och arbetet i mindre grupper möjliggör att barnen blir bekräftade och kan påverka sin dag på förskolan.

Prioriterade målområde 19/20 är att

- Alla barn ges möjlighet att utveckla sin förmåga att visa varandra hänsyn och omtanke samt öka sin förståelse för alla människors lika värda.
- Alla barn har rätt att känna sig trygga i förskolan, bemötas med omtanke och respekt och inte utsättas för diskriminering, trakasserier eller någon form av kränkande behandling.

Under hösten startade arbetet med att kartlägga utbildningen tillsammans med barn och vårdnadshavare när det gäller arbetet Planen för likabehandling och mot kränkandebehandling. Kartläggningen genomförs via trygghetsvandring, intervjufrågor, trygghetssamtal samt observationer till husmodellen.

Målen med förskolans arbete för likabehandling och mot kränkande behandling är att alla barn har rätt att känna sig trygga i förskolan, bemötas med omtanke och respekt och inte utsättas för diskriminering, trakasserier eller någon form av kränkande behandling. Pedagogerna arbetar åtgärdande med att alla ska känna sig trygga med varandra och ingen ska känna sig rädd samt öka sina kunskaper i jämställdhetsuppdraget och motverka traditionella könsmonster. I planen mot kränkande behandling togs det upp att vi skulle göra om i lekmiljön för att alla ska bli inkluderade oavsett ålder eller kön.

På utvecklingssamtalen informerade pedagogerna om att de inte accepterar någon form av kränkningar och vikten om att alla barn får komma till tals och blir lyssnade på. Pedagogerna uppmuntrar vårdnadshavarna att berätta direkt om de upplever att något inte känns bra i utbildningen. Pedagogerna har dagliga samtal med vårdnadshavarna om barnens dag.

Myrans åtgärder för att förebygga kränkande behandling 19/20 är

- Göra om i lekmiljön för att fler ska kunna bli inkluderade i leken
- Synliggöra barnens olika kulturer och traditioner genom kollegialt lärande
- Kritiskt granska böckerna som förekommer på förskolan så att de är inkluderande genom alla diskrimineringsgrunderna

Arboga kommun har under våren 2018 arbetat fram en handlingsplan mot sexuella övergrepp i förskoleverksamhet som i juni implementerades hos alla pedagoger.

Resultat

Mätningar	Utfall 2018	Utfall 2020	Målvärde
■ Alla förskolor har kemikaliesmarta handlingsplaner			
Kommentar Förskolorna har 2018 tagit fram ett dokument "Våra steg mot en giftfri förskola" med riktlinjer för hur vi långsiktigt ska arbeta för kemikaliesmarta förskolor. Den är uppdelad i äta, leka, utemiljö, sova och vara med anvisningar för framtida inköp och vad som är viktigt att börja byta ut i materialväg.			

Pedagogerna är på god väg att nå målen. Målet för 19/20 är uppnått när

- När barnen hjälper varandra
- När barnen visar hänsyn till varandra och sin omgivning.
- Alla barnen känner sig trygga i förskolan
- När barnen bemöts med omtanke och respekt från både pedagoger och andra barn
- När det inte förekommer diskriminering, trakasserier eller någon form av kränkande behandling på förskolan.

Barnen har blivit bättre på att se kompisars behov och att hjälpa till. De tycker det är roligt och känner stolthet att kunna bidra med det de själva kan.

Målet är delvis uppnått eftersom vi sett resultat i barngruppen att de hanterar konflikter bättre än tidigare.

Barnen har fått verktyg som de kan använda vid konflikthantering då pedagogerna har använt sig av kompismaterialet Kanin och Igelkott, genom läsning av böckerna och dramatisering.

Barnen är mer tillåtande i leken, de släpper in varandra och samspekar bra.

Något som bidragit till resultatet är närvarande och härvarande pedagoger som hjälper och vägleder barnen i deras samspel med varandra.

Vi pedagoger känner att barnens förståelse för varandra har ökat, de är hjälpsamma och ser varandra. Vi har arbetat med att strukturera utbildningen och delat in barnen i mindre grupper och det har bidragit till ett positivt och tillåtande klimat. Att dela barnen i mindre grupper gör även att vi pedagoger lättare kan se alla barn och vara steget före när det uppstår konflikter mellan barnen. Pedagogerna märker att det blir bättre arbetsro och lugnare arbetsmiljö för både barn och pedagoger genom att dela upp gruppen under större delen

av dagen. Pedagogerna hinner då med att förebygga konflikter och arbeta efter barnens intressen och behov.

Under hösten har vi delat in barnen i nya team. Två team per avdelning: Trollsländan/Tusenfotingen och Masken/Myggan. Vi arbetar med ett nytt tema, "Kroppen", där vi får in många nya ord och begrepp. Det finns stort utrymme för spontan lek i utbildningen. Barnen är bra på att hitta aktiviteter och kompisar att leka med. Pedagoger är lyhörda och ser om någon behöver stöttning eller hjälp i leken. Pedagoger sitter mycket på golvet för att vara närvarande i den spontana leken.

På förskolan har vi tillsammans med barnen pratat trivselregler och hur de tycker att vi ska vara mot varandra. På trollsländan och tusenfotingen har pedagogerna skapat en "kompissol" tillsammans med barnen för att de ska få känna en delaktighet i hur vi ska vara mot varandra.

Förmågor som att gå två och två vid utflykter har tränats och att samspelet mellan barnen ska fungera. Promenaderna fungerar bra och de kan hålla vem som helst i handen utan att protestera.

Pedagogerna har vidareutvecklat att minska konflikthanteringen med mer fokus på Kanin och Igelkott. Genom att använda detta material ser vi pedagoger att vi fångar barnens intresse och barnen lyssnar och är delaktiga i samlingsen. Vi har insett att vi behöver repetera samma saker ofta, som återkommer, och blir då till ett lärande.

Vårdnadshavarna uppger att de känner sig mycket trygga med sitt barns förskolevistelse utifrån vårdnadshavarenkäten våren 2019 och trygghetssamtalen hösten 2019.

Genom det gemensamma förhållningssättet ICDP och med stöd ifrån barnhälsoteamet är pedagogerna medvetna i sitt förhållningsätt och arbetar förebyggande för att skapa en utbildning där alla barn känner sig trygga. Pedagogerna arbetar för att stärka varje barns självkänsla och skapa förutsättningar så att alla barn kan utvecklas så långt som möjligt utifrån sina behov och förutsättningar.

Under våren pratade pedagogerna på Tusenfotingen och Trollsländan med barnen om att de skulle göra om i inomhusmiljön och barnen fick vara delaktiga genom att få vara med och skapa en tankekarta över hur miljön kunde förändras. Barnen fick vara delaktiga i hela processen för att kunna känna att deras åsikter är viktiga och att de ska känna att de har inflytande i undervisningen.

Förskolan har utvecklat sitt visionsarbete under våren med att belysa vilka

olika nationaliteter det finns bland barn och personal, genom att det hänger flaggor med landets namn på i hallarna. Vi har även samlat in information om de olika kulturerna från vårdnadshavarna för att kunna använda det i undervisningen. Varje vecka har ett nytt land presenterats för barnen där bland annat flaggan, nationalsången och olika traditioner lyfts fram.

Analys och bedömning

Vi ser att vi får ett bättre resultat utifrån att vi har samma synsätt enligt ICDP.

Dramatisering med Kanin och Igelkott med känslor och bemötande har hjälpt barnen att få en djupare förståelse för hur vi ska vara mot varandra.

Att vi håller på strukturen och rutiner i största möjliga mån är också en framgångsfaktor, vilket vi gör även om det är frånvarande pedagoger och barn. Detta gör att barnen vet vad som förväntas av dem och då blir barnen lugnare och tryggare vilket leder till mindre konflikter och en lugnare arbetsmiljö för alla. Det är när vi frågar våra strukturer och rutiner med bland annat delade grupper som vi märker att det blir oroligare i barngruppen och fler konflikter. Det är viktigt att även vi vuxna är bra förebilder på hur vi bemöter varandra och visar varandra respekt.

Att barnen fick vara delaktiga i hur det skulle ske en ommöblering på Tusenfotingen och Trollsländan hjälpte till att få barnen att leka på nya platser och med nya leksaker. Vi upplevde att barnen lättare hittade något ställe att leka på och det var inget av rummen som valdes bort i leken.

När vi hängde upp alla flaggor i hallarna så blev det mycket diskussion i barngruppen kring dem. Vissa barn kände igen "sin" flagga och pekade stolt på den, de barn som inte visste vilken deras var, frågade vilken som var "deras". Även att visa upp och prata om barnens flaggor, traditioner och nationalsånger i undervisningen har vi upplevt att det skapat en stolthet hos barnen, de berättar gärna att det är deras. Syftet med att lyfta fram barnens olika kulturella bakgrunder är att få dem att känna en tillhörighet till den och samtidigt att de får en inblick i varandras olika kulturer.

4.2 Utveckling och lärande

Nuläge - var är vi?

Pedagogerna arbetar ständigt med att forma miljön och utbildningen för att utmana och locka barnen till lek, utveckling och lärande. Myrans vision *Vi bygger språkstarka barn* är en röd tråd som genomsyrar miljö, aktiviteter och planeringar.

Prioriterade målområden 19/20 är att

- Öka användandet av digitala verktyg i utbildningen

- Alla pedagoger har kunskap och kan använda sig av animering med iMotion
- Öka användandet av tydliggörande pedagogik i utbildningen.

Pedagogerna arbetar ständigt med att forma miljön och utbildningen för att utmana och locka barnen till lek, utveckling och lärande. Myrans vision *Vi bygger språkstarka barn* är en röd tråd som genomsyrar miljö, aktiviteter och planeringar.

Användandet av digitala verktyg i undervisningen ökar succesivt, personalen får inspiration och fortbildning i olika digitala metoder som de sedan utövar i undervisningen. Lärspridaren och IKT-pedagogen träffas kontinuerligt och diskuterar och får prova på olika digitala metoder som de sedan inspirerar de andra pedagogerna att använda. Bland annat Green Screen och Book Creator har tagits upp på ALT-tillfällen en gång i månaden.

Under hösten -18 och våren -19 så har förskolan fått besök av en IKT-pedagog några gånger för att få inspiration i hur de kan jobba mer med IKT i undervisningen. Under samma period var det ett samarbete med kulturskolan gällande Green Screen, då förskolan fick besök därifrån för att personalen skulle få inspirera i hur de kan arbeta med Green Screen tillsammans med barnen.

Under hösten -19 och våren -20 är det planerat med ett nytt samarbete tillsammans med Kulturskolan, då ska projektet "Skapande förskola" startas upp och då kommer förskolan få besök av dem för att inspirera personalen att jobba med iMotion tillsammans med barnen. Under samma period ska pedagogerna få en genomgång av bildstöd och TAKK (Tecken som Alternativ och Kompletterande Kommunikation) för att kunna använda detta i undervisningen för att öka användandet av tydliggörande pedagogik i utbildningen.

Resultat

Mätningar	Utfall 2018	Utfall 2020	Målvärde
■ Skolans attityder till företagande			
Kommentar			
Läsåret 18/19 erbjöds pedagogerna processutbildning i entreprenörskap med Framtidsfrö. Syftet med utbildningen var att ge bekräftelse, inspiration och utmaningar till deltagande förskolepersonal kring Entreprenörskap i förskolan och entreprenöriellt lärande. Pedagogerna har fördjupat sig i Kreativitet, Omvärld och Lärmiljöer. Utbildningstillfällena var uppbyggda med kollegialt lärande i workshopsformat.			

Pedagogerna är på god väg att nå målen. Målet för 19/20 är uppnått när

- När alla pedagoger känner sig trygga i att använda digitala verktyg i undervisningen.
- När IKT blir en naturlig del av utbildningen.
- När alla pedagoger känner till och kan använda enkel animering med iMotion.
- När alla pedagoger använder tydliggörande pedagogik med barnen i vardagen.

Digitala verktyg används mer och mer i undervisningen, pedagogerna känner sig trygga i de flesta av verktygen de har att använda sig av. Det som används mest är iPaden för att dokumentera undervisningen i e-böcker, för reflektion i Numbers, för att söka fakta tillsammans med barnen och för att göra Instagram inlägg och blogginlägg för vårdnadshavare. Andra verktyg som pedagogerna också använder sig av i undervisningen är projektor, Blue-Bot/Bee-Bot och ljusbord. I undervisningen använder pedagogerna iPaden tillsammans med barnen genom att göra e-böcker med appen Book Creator, först och främst de äldsta barnen inför deras avslutningssamtal som genomfördes i februari. I årshjulet står även att vi ska jobba med Källkritik och nätetik i undervisningen under de första månaderna på året, även då används iPaden för att arbeta med Green Screen i utbildningen.

Under våren var det planerat att Trollsländan och Tusenfotingen skulle ingå i projektet "Skapande förskola" med barnen födda 2014 och 2015, där Lina från Kulturskolan skulle visa hur pedagogerna kan använda animering i undervisningen med hjälp av appen iMotion. Projektet har genomförts men eftersom barnantalet var ganska lågt vid de tillfällena som Lina kom till förskolan på grund av Covid19 så satte pedagogerna ihop grupper med barn i blandade åldrar, då fick även barn från Myggan vara med vid något tillfälle. Inför det här projektet fick alla pedagogerna i uppgift från lärspridaren att prova på iMotion med hjälp av en lathund för att de skulle ha en förförståelse för arbetssättet och lättare kunna ta till sig det.

Tydliggörande pedagogik är något personalen använder sig av i form av bildstöd och TAKK (Tecken som alternativ och kompletterande kommunikation) dagligen. Personalen märker på barnen att de tar till sig både bildstöd och TAKK genom att de kan visa på bilder vad de vill göra och använder sig av tecken i olika situationer.

Analys och bedömning

Vi behöver fortsätta att arbeta med de digitala verktygen så de blir en ännu naturligare del i undervisningen. Alla appar och olika verktyg behöver pedagogerna få fler genomgångar av efter sommaren inför höstens arbete. IKT har ingått som en ganska naturlig del i undervisningen under våren men fokus

har fått ligga lite annorlunda på grund av Covid19. Vi har fått tänka om i vår verksamhetsplanering och jobbat mer tillsammans över Team gränserna eftersom vi periodvis haft mycket bortfall av barn.

Tydliggörande pedagogik är en väldigt naturlig del i utbildningen, både barn och pedagoger använder TAKK och bildstöd kontinuerligt i samlingar, under den planerade undervisningen och i den spontana leken. Vi tar in nya tecken och bilder i verksamheten efterhand och vi märker ett stort intresse hos barnen att lära sig nya tecken, de frågar ibland hur man gör tecken för vissa saker som de säger. Vi har även fått användning av teckenanvändandet med föräldrar under våren, Masken skolade in ett barn i maj som har döva föräldrar och när mamman lämnat och hämtat barnet har vi kommunicerat med henne med hjälp av tecken. Vi har sett att hon utstrålar glädje när vi kommunicera med henne genom tecken och vilket har lett till att pojken också visar glädje när han ser att vi kommunicerar med henne.

Utifrån de presenterade resultaten och den analys som genomförts bedömer vi att måluppfyllelsen är på god väg inom många av våra mål.

Vi behöver arbeta vidare med att planera in workshop på ALT där alla pedagoger får prova på olika IKT verktyg för att öka sitt eget kunnande och trygghet i att arbeta med verktygen i undervisningen.

Arbetet med tydliggörande pedagogik kommer fortgå under hösten för att öka pedagogerna kunskaper inom TAKK och bildstöd.

4.3 Barns inflytande

Nuläge - var är vi?

Prioriterade målområden 19/20 är att

- Synliggöra barnens inflytande för barnen, så att de förstår att deras åsikter har betydelse.
- Att varje barn ges möjlighet att uttrycka sina tankar och åsikter och därmed få möjlighet att påverka sin situation.
- Att tydliggöra för barnen vad som pågår och varför i utbildningen.
- Hjälpa barnen att kunna uttrycka sig genom, tecken, kroppsspråk och/eller verbalt för att kunna få mer inflytande i utbildningen.

Pedagogerna har tydliga mål och handlingsplaner med konkreta åtgärder för att öka och utveckla barnens inflytande i utbildningen. Pedagogerna ser att de behöver bli bättre på att synliggöra och tydliggöra för barnen deras inflytande i utbildningen.

Resultat

Pedagogerna är på god väg att nå målen. Målet för 19/20 är uppnått när

- När barnen uttrycker sina tankar och känslor och förstår att deras åsikter tillgodoses.
- När barnen kan uttrycka sig verbalt, med kroppsspråk och/eller med tecken för att visa sitt intresse och inflytande.
- Alla barn kan uttrycka sina tankar och åsikter och veta varför vi gör som vi gör och att de känner att de kan och vågar påverka sin situation.

Genom den nya teambildningen är det färre barn i grupperna, vilket leder till att barnen har lättare att uttrycka sina tankar och känslor.

Arbetet med att hitta former för att ge barnens intressen mer inflytande i utbildningen har påbörjats. Det finns rutiner för att ta tillvara på barnens intressen i planeringen av utbildningen. Utmaningen är att hitta former för att synliggöra för barnen deras inflytande och att ge de yngre barnen ett större inflytande och skapa möjligheter för dem att uttrycka sina åsikter.

Pedagogerna delar barnen i mindre grupper så att alla barn ska känna att de vågar säga vad de tycker och känner. För att ta reda på barnens förkunskaper i temat kroppen som vi jobbat med under hösten och lite in på våren har tankekarta använts på Trollsländan och Tusenfotingen.

Under våren har Trollsländan och Tusenfotingen dessutom gjort om i sin inomhusmiljö med hjälp av barnen. Pedagogerna frågade barnen hur de ville att rummen skulle möbleras så att det skulle vara tillgängligt och locka till spontan lek hos alla. Sedan genomfördes en ommöblering där barnen fick vara delaktiga och vara med och ändra om i miljön. Pedagogerna på förskolan ändrar om i miljön emellanåt efter vad barnen visar intresse för och efter barngruppens sammansättning, vilket resulterar i att leken utmanas och kan utvecklas.

Förskolans miljö har förändrats och förbättrats så att den är mer tydlig och konkret, vilket gör att det är lättare för barnen att följa med i det som sker. Arbetet med olika uttrycksformer, såsom tecken (TAKK) och bilder pågår för att varje barn ska ges möjlighet att uttrycka sin tankar. Många barn har nu utvecklat sitt verbala språk och har på så sätt lättare att påverka utbildningen med sina åsikter.

Analys och bedömning

I arbetet med mindre grupper, märks det att barnen vågar ta för sig mer och vågar berätta vad de vill göra.

Barnen är mer öppna och deltar i samtal. De blir lyssnade på och får känna att de blir bemötta på ett positivt sätt. Barnen är bra på att hitta kompisar och leka i smågrupper efter intresse. Vi märker att barnen är mer aktiva i samlingar. De uttrycker sig mer på olika sätt genom kroppsspråk, tecken och verbalt, utifrån sina förutsättningar och mognad. Pedagogerna bekräftar barnen både verbalt och med tecken i den dagliga utbildningen. I arbetet med tema kroppen kunde pedagogerna utgå ifrån barnens förkunskaper när de gjorde en tankekarta tillsammans med barngruppen. Då blev det lättare för pedagogerna att utforma undervisningen och starta upp temat utifrån där barnen är i sin förståelse för kroppen.

Arbetet med den pedagogiska dokumentationen och pedagogernas reflektionstid i arbetslagen har bidragit till en större förståelse och insikt för det som sker i utbildningen. Pedagogerna arbetar aktivt med att inkludera barnens intressen i planeringen av utbildningen men behöver bli bättre på att synliggöra barnens faktiska inflytande. Pedagogerna behöver även bli bättre på att reflektera tillsammans med barnen efter utförd aktivitet för att sedan kunna vidareutveckla utbildningen där barnen får mer inflytande. Efter ommöbleringen på Trollsländan och Tusenfotingen märkte pedagogerna en klar förbättring i barnens spontana lek i den "nya" inomhusmiljön. Barngruppen blev mer harmonisk och lekkonstellationerna varierade efter barnens intresse och pedagogerna upptäckte att barnen hittade nya kompisar och lekte mer på ställen som de inte lekt vid tidigare.

Pedagogerna reflekterar systematiskt kring sitt agerande, sitt förhållningssätt och sina val av aktiviteter vilket bidrar till målfokus och verksamhetsutveckling.

Arbetet med att synliggöra barnens inflytande kommer att fortgå och vidareutvecklas.

4.4 Förskola och hem

Nuläge - var är vi?

Vårdnadshavare uppskattar den dagliga kontakten vid lämning och hämtning. Pedagogerna har bra rutiner för samarbetet och erbjuder flera olika tillfällen under året där vårdnadshavare kan fråga, lämna synpunkter, vara delaktiga i utvärderingar och fundera kring förskolans innehåll och utformning. Vårdnadshavare får kontinuerlig information om barnets trivsel, utveckling och lärande i det dagliga mötet men även vid samtal som erbjuds minst en gång per

termin.

Vårdnadshavarenkäten våren 2019 hade ett högt deltagande. Överlag har vi fått ett väldigt bra resultat, men frågan om "Jag informeras fortlöpande om barnets lärande och utveckling" gav ett lägre resultat än övriga frågor i kommunen. Därför kommer vi fortsättningsvis att under höstens trygghetssamtal låta vårdnadshavare få möjlighet att berätta vad de önskar att få information om kring sitt barns lärande och utveckling samt i vilket forum det ska ske.

Prioriterat målområde för läsåret 19/20 är att

- Vårdnadshavare informeras fortlöpande om barnens lärande och utveckling.

För att öka vårdnadshavarnas delaktighet är det viktigt med information om förskolans utbildning. För att informationen ska vara lättillgänglig för alla ges den via flera forum såsom lärplattformen edWise, vid utvecklingssamtal och trygghetssamtal, via anslagstavla i tamburen samt i den dagliga kontakten vid hämtning och lämning. Pedagogerna har även ett Instagramkonto med fokus på visionsarbetet, så att vårdnadshavarna kan ta del av sitt barns dag på förskolan.

Resultat

Måluppfyllelsen är mycket god.

Målet för 19/20 är uppnått

- När vårdnadshavare får den information om barnets lärande och utveckling som önskas och berättar sin nöjdhet samt skattar den frågan högt i vårdnadshavarenkäten.

Vårdnadshavarenkäten 2019 hade ett högt deltagande. Överlag var det ett bra resultat men en fråga om påverkan fick ett något lägre resultat. Det tog vi pedagoger med till trygghetssamtalen hösten -19 för att ta reda på mer om på vilket sätt vårdnadshavare vill bli informerade om sitt barns lärande och utveckling samt i vilket forum de vill att detta ska ske.

Det framkom vid trygghetssamtalen att de flesta vårdnadshavare önskar muntlig information om barnets utveckling och om allmän information vad som sker på förskolan. Det framkom även vid samtalen att vårdnadshavarna tar del av det barnen gör på förskolan genom att titta på inläggen på instagram och även dokumentation på väggen.

Pedagogerna har ökat vårdnadshavarnas delaktighet i verksamheten genom att lämna ut ett formulär där de uppmanas att berätta om sitt hemland, deras traditioner, deras nationalsång och flagga bland annat. Den informationen har

pedagogerna sedan tagit med i undervisningen och presenterat det för barnen i samlingar. Barnen har då fått "jobba" med ett land i veckan, målat flaggan, lyssnat på nationalsången, få information om olika kulturella traditioner med mera.

Analys och bedömning

På vårens vårdnadshavarenkät hade Myran ett högt svarsantal. Genom att vi lyfte enkäten vid varje enskilt utvecklingssamtal så lyckades vi fånga samtliga vårdnadshavare. På så vis förklarade vi även enkätens betydelse för utbildningen. Att vi vill att vårdnadshavare ska ha möjlighet att påverka och att vi vill veta vad vi bör lägga fokus på för att öka vår måluppfyllelse då det gäller samarbetet mellan förskola och hem.

Förskolan fortsätter att blogga och vi ser vikten av att vi är aktiva bloggare och lägger ut inlägg kontinuerligt. Det gör att vi håller intresset levande för vårdnadshavare och de kan på ett enkelt sätt följa vår utbildning.

Arbetet med att utveckla och hitta flera enkla sätt att göra vårdnadshavarna inkluderade kommer att fortgå.

Förskolan bjöd in alla vårdnadshavare och syskon till en luciafest på förskolan på luciadagen den 13/12 -19, där barnen sjöng traditionella luciasånger och vi bjöd på glögg och lussebulle. Uppslutningen var stor och det var mycket uppskattat av alla.

Vi upplever att formulären som vi har lämnat ut till vårdnadshavarna har varit väldigt uppskattat, de har tagit uppgiften på stort allvar och berättat mycket om sina traditioner och hemländer. När materialet har presenterats för barnen har de visat en stolthet över att det är just deras land som presenteras. Pedagogerna har även, förutom att presentera materialet, pekat ut var deras hemland ligger någonstans på jordgloben och på en karta på förskolan.

En annan bidragande framgångsfaktor för samverkan förskola - hem är att vi under våren 2020 har anställt en arabisktalande barnskötare. Detta har ökat förståelsen för olika kulturer och vårdnadshavare känner sig trygga med att pedagog kan deras modersmål och kultur.. Det underlättar även då viss skriftlig information snabbt kan översättas till annat språk.

4.5 Samverkan med förskoleklassen, skolan och fritidshemmet

Nuläge - var är vi?

Förskolan följer rutinerna för övergång till förskoleklass.

Alla förskolor har även arbetat fram ett årshjul med konkreta samarbetsaktiviteter med närmaste skola. Myran följer årshjulet och samverkar

med Nybyholmsskolan under hela året. Under juni utvärderas årets samverkan för att ytterligare utveckla rutinerna och förbättra de delar som inte fungerat tillfredsställande.

Under hösten har vi genomfört aktiviteten "Hälsoveckan" tillsammans med Nybyholmsskolan och förskolan Solrosen. Då lekte vi olika lekar och barnen fick även leka tillsammans på skolgården.

Skolan bjöd in till Nationella läsdagen då våra barn, födda -14, fick komma till skolan och träffa elever, lyssna när eleverna läste böcker, tipsrunda på skolan och fick även en rundvandring på skolan för att se hur den ser ut.

Vi lånar skolans gymnastiksal en timma i veckan för att barnen ska bli bekanta med den skolmiljön och känner sig trygga där.

Pedagogerna arbetar efter målområdet att i samverkan med lärare i förskoleklass, skolan och fritidshemmet förbereda barnen och deras vårdnadshavare inför övergångar.

Resultat

Måluppfyllelsen är god.

Samverkan med Nybyholmsskolan har fungerat bra och aktiviteterna har varit uppskattat av barnen. Årshjulet har fungerat överlag bra och det har varit en pedagog som haft ansvaret för samverkan. Dock har vi genomfört flera aktiviteter enligt årshjulet och även blivit inbjudna och bjudit in till andra aktiviteter som inte är med i årshjulet.

Skolformerna har ett erfarenhetsutbyte under våren för att öka förståelsen för varandras utbildningar och skapa en röd tråd i barnets skolgång.

På utvärderingen tillsammans med personal från Nybyholmsskolan och förskolan Solrosen uppdaterade vi årshjulet och gjorde vissa ändringar för att de aktiviteter vi ska genomföra passar alla skolformer bättre och lättare kan genomföras.

Under våren 2020 är det endast under sportlovet som samverkan genomförts tillsammans med skolans fritidshem. Under våren har aktiviteterna som finns med på årshjulet gällande samverkan förskola- förskoleklass ställts in på grund av Covid19. Pedagogerna på förskoleklassen som kommer bli klasslärare för våra barn som är födda -14 spelade in en film där hon berättade om verksamheten i förskoleklass och visade klassrummet som barnen kommer ha till hösten.

Dessutom är barnen inbjudna till skolan på enskilda samtal tillsammans med en vårdnadshavare på olika datum nu under juni där de kommer få träffa klassläraren, få se sitt klassrum och få nödvändig information inför att de ska börja förskoleklass.

Analys och bedömning

Rutinerna för övergång och samverkan fungerar bra. Alla utbildningar är delaktiga och bidrar med aktiviteter. Blanketterna har reviderats med en för generell överlämning och en för kompletterande överlämning. Detta för att viktig information om barnet ska delges på bästa möjliga sätt.

En fördel med att besöka skolan är att barnen blir trygga med skolmiljön till dess att de ska börja i förskoleklass till hösten 2020. Även om många möten med skolan blivit inställd under våren så har vi varit till skolgården och lekt med de äldsta barnen för att de ska bli trygga med skolmiljön.

Under utvärderingen av årshjulet för samverkan och övergång till förskoleklass i juni 2019 informerade skolan om resultatet från Nationella proven. Analysen visade på ett bra resultat men något lägre i läsförståelsen och vissa delar i matematik. Skolan lyfte även fram att det viktigaste för förskolan är att förbereda barnen inför skolan och arbeta med social kompetens. Även finmotoriken till skrivandet och uthålligheten i aktiviteter. Förskolorna fortsätter med sitt värdegrundsarbete med barnen. Flera förskolor kommer arbeta mer medvetet med böcker och begrepp, enkel matematik och erbjuda fler finmotoriskt utvecklande aktiviteter. Att det framkom under utvärderingen i juni 2020 att skolan har upplevt att barnen i förskoleklassen ht19/vt20 har varit den starkaste klassen på flera år eftersom de hade stora kunskaper och kommit långt i sin språkutveckling var väldigt upplyftande att höra för oss pedagoger i förskolan. Vi jobbar vidare med vår vision språk och att utveckla den i barngrupperna under hösten.

4.6 Uppföljning, utvärdering och utveckling

Nuläge - var är vi?

Prioriterat målområde 19/20 är att

- Digitala verktyg används i reflektioner och vid alla utvecklingssamtal

Det finns tydliga rutiner för det systematiska kvalitetsarbetet där pedagogerna regelbundet analyserar, planerar och utvärderar utbildningen. Alla enheterna använder dokumentation som ett stöd i utvecklingen av utbildningen. Tillsammans utvecklar vi dokumentationsformerna till kvalitetsarbetet som möjliggör reflektion av varje barns utveckling och intressen samt det egna arbetssättet. Vi fortsätter att tydliggöra arbetet med dokumentation så att det blir en naturlig del av det dagliga arbetet för alla pedagoger och som underlag i det kontinuerliga utvecklingsarbetet i den pedagogiska utbildningen.

Resultat

Pedagogerna är på god väg att nå målen. Målet för 19/20 är uppnått

- När alla använder digitala verktyg i reflektioner, dokumentationer och samtal med vårdnadshavare.

Alla pedagogerna i de olika teamen använder sig av de dokumentationsverktyg som finns, t.ex. digitala reflektionsprotokoll i Numbers, iPad till dokumentation och e-böcker som visas vid utvecklingsamtalen. Detta bidrar till att reflektionstiderna blir mer effektiva och har gett goda resultat och en strukturerad utbildning där det erbjuds aktiviteter efter barns intresse och behov. Alla på förskolan vet vad som ska göras och vad som förväntas av dem. Arbetslagsledarna arbetar hela tiden med att förfina och förenkla dokumentationsarbetet.

Resultat av dokumentation, uppföljningar och utvärderingar i det systematiska kvalitetsarbetet används för att utveckla förskolans kvalitet och barns möjligheter till utveckling och lärande.

Visionsarbetet fortsätter att utvecklas både i den planerade utbildningen men även i den pedagogiska miljön.

Analys och bedömning

Att skapa struktur och rutiner samt avsätta tid för reflektion är framgångsfaktorer när det handlar om pedagogiska samtal och dokumentation. Det är också viktigt att skapa en förståelse kring det vi gör och att alla pedagoger ser en mening med det samt tar eget ansvar för att dokumentationen blir gjord.

All personal har tillsammans utvecklat en förståelse och hittat bra rutiner för hur de ska dokumentera sin utbildning och hålla det systematiska kvalitetsarbetet levande under hela året. Utvärderingen visar att det bidragit till att pedagogerna känner sig trygga och säkra i dokumenten och hur de ska tillämpas i det praktiska arbetet, men utmaningen ligger i att sätta in ny personal i kvalitetsarbetet. Det är viktigt att skapa en förståelse kring vad vi gör och att alla pedagoger ser en mening med det.

4.7 Rektors ansvar

Nuläge - var är vi?

Mitt långsiktiga mål och utmaning är att varje förskola ska utformas utifrån dess speciella förutsättningar och intressen. Både när det handlar om miljö och innehåll. Jag ska skapa förutsättningar för att stärka det pedagogiska ledarskapet och pedagogerna ska få input och inspiration från andra

utbildningar/kommuner, samt möjligheter att lära av varandra och knyta kontakter/samverkan med andra verksamheter inom kommunen. Förskolornas visionsarbete har bidragit till en vi-känsla och röd tråd i utbildningen. Fortbildningen i entreprenörskap har gett ökade insikter till hur man kan nätverka och samverkan med närmiljön.

Det pågår ett fantastiskt arbete av pedagoger ute på förskolorna, ett medvetet förhållningssätt till vårt uppdrag enligt Lpfö 18. Jag är imponerad över förskolornas systematiska kvalitetsarbete och att vi skapat ett fungerande arbetssätt som är väl förankrad hos samtliga pedagoger. Arbetslagen gör regelbundna kartläggningar, analyser, uppföljningar och utvärderingar av sitt arbete. De arbetar med läroplanens mål kopplat till sin vision och erbjuder undervisning på ett medvetet sätt. De implementerar barnens nyfikenhet och intressen då de planerar sin utbildning. Samtliga arbetslag på område Norr har schemalagd reflektionstid vilket jag ser ger en positiv effekt för planering, uppföljning och utvärdering.

Att skapa glädje och utveckling för både barn och pedagoger är min drivkraft. Det är mitt ansvar som rektor att ansvara för att förskolans arbetsformer utvecklas och lärandemiljön utformas på ett sätt som stimulerar barns utveckling och lärande. Arbetsmiljöfrågor har uppmärksammats på olika sätt under våra gemensamma träffar utifrån årshjulet för SAM, systematiskt kvalitetsarbete. Utifrån utvärderingar med arbetsmiljögruppen och hälsoinspiratörerna är arbetsglädje ett aktuellt område som vi arbetar aktivt med under läsåret. Stort fokus under gemensamma träffar ska vara olika aspekter av arbetsglädje så som stresshantering, att uppmärksamma gyllene ögonblick och positiv feedback.

Lärdomarna utifrån tidigare utbildningssatsningen är framför allt att pedagogerna blivit mer medvetna om sin viktiga roll för barnens språkutveckling. Kartläggningen genom Barnhälsoteamet visar på att detta arbete är viktigt och vi behöver se till att pedagogerna fortsätter med det förebyggande språkarbetet. Pedagogerna kommer utbildas av vägledarna i tydliggörande pedagogik, TAKK och bildstöd som gynnar alla barns språkutveckling men som är viktigt och avgörande för att de barn med språkstörning ska ha en god språkutveckling.

Då vi står inför utmaningen att digitalisering ska stärkas i förskolans uppdrag utifrån Lpfö 18 behöver vi öka kunskapen kring hur och varför vi använder IKT verktyg i utbildningen. Medial påtryckning, där både positiva som negativa forskningsaspekter, kring de yngre barnens användande av digitalisering gör att samtliga som arbetar inom förskolan måste vara säkra på hur de ska bemöta vårdnadshavarnas synpunkter kring användningen av IKT verktyg. Även om vi kommit en bra bit på väg behövs mer kunskap i området, så att alla pedagoger är trygga med hur aktuell forskning ser på digital förstärkning.

Digitala verktyg ska ses som ett komplement till övriga verktyg och vara en naturlig del av den dagliga utbildningen. Organisationen med lärspridare och planerade möten möjliggör att verktyg och inspiration sprids likvärdigt på alla förskolor.

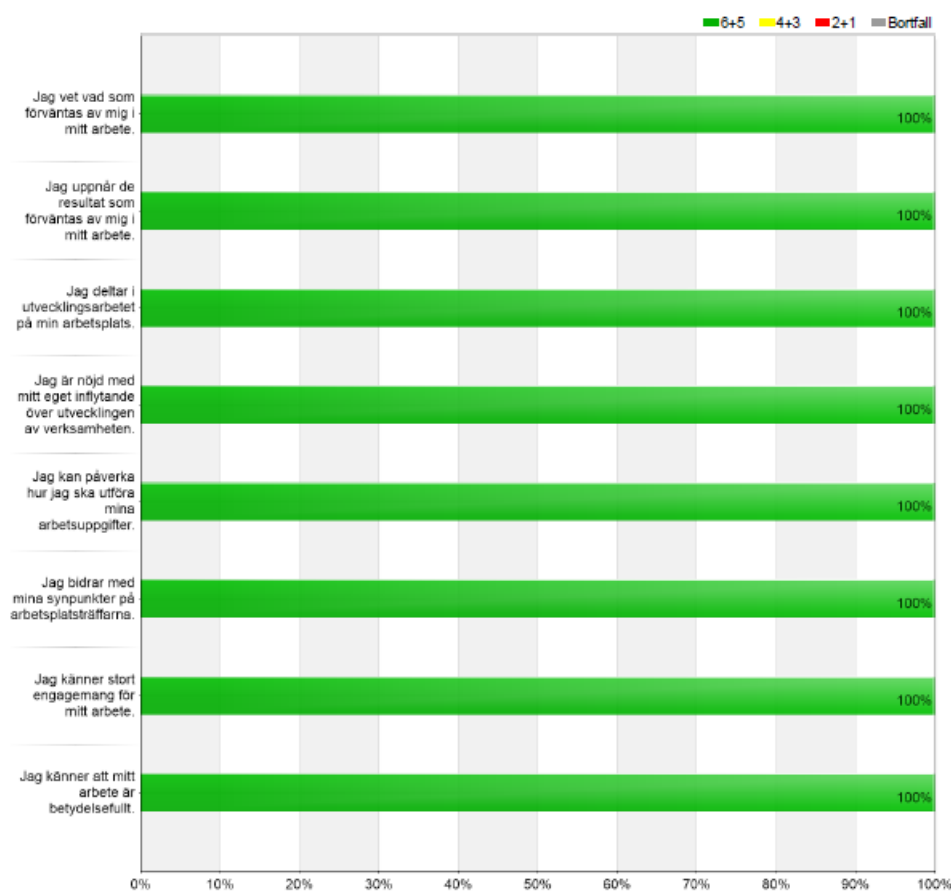
Medarbetarenkäten visar på ett lägre resultat för möjligheten till återhämtning och pauser i arbetet. Detta är något som vi måste se över med att uppmärksamma, kartlägga och åtgärda.

Förskolan står inför en omorganisation och en ny förskola ska startas ht 20. Detta medför att vi gjort om förskoleområdena, från fyra till två och inleder delat ledarskap.

Resultat

Mätningar	Utfall 2018	Utfall 2020	Målvärde
■ Andel medarbetare som anser att de är nöjda med sitt eget inflytande över verksamheten ökar		100 %	
■ Andel medarbetare som uppger att de känner ett stort engagemang för sitt arbete		100 %	
■ Resultat			
Kommentar			

Medarbetarskap

Resultatet visar att många pedagoger känner sig delaktiga och att de kan påverka sitt arbete. Förskolan använder systematiskt piltavlor för att tidigt fånga upp och se mönster i den psykosociala arbetsmiljön. Pedagogerna har en stor frihet och delges tillit till hur de vill organisera arbetet med uppdraget enligt styrdokument. Styrdokumentet talar om *vad* barnen ska få ta del av i förskolan medan det är pedagogerna som själva bestämmer *hur* detta ska genomföras. Detta möjliggör delaktighet och ger ett stort utrymme för pedagogerna att själva välja innehåll för den pedagogiska planering och utformning av utbildningen.

Måluppfyllelsen är god.

Genom det goda systematiska arbetet som förs ute på förskolorna är kvalitén hög. Pedagogerna arbetar fokuserat och medvetet till läroplanens mål samt barnens nyfikenhet och intressen då de planerar sin utbildning. Däremot synliggörs inte barnens tankar och delaktighet i projektarbetet i likvärdig utsträckning. Visionsarbetet har skapat en vi-känsla vilket hjälper pedagogerna att skapa samsyn. Alla vet vart de ska – målbilden blir tydlig för pedagogerna.

Arbetslagsledarna har haft en stor roll i att leda sina kollegors diskussioner under arbetslagsträffar och reflektionstid. Organisationen med att pedagogerna

har olika ansvarsområden är effektivt och framgångsrikt, alla vet vad som förväntas av vem. Det ger möjlighet till delaktighet och ställer stora krav på att informationen från möten delges till övriga. Utmaningen är att skapa effektivare möten och skapa tid för arbetslagsledarna att delta på alla avdelningars reflektionstider. Jag ser även behovet av att alla förskollärare ska vara trygga i sitt uppdrag och att stärka deras ledarskap, att leda kollegor i sitt uppdrag.

Förskolan har en stark värdegrund framskriven i läroplanen och alla kommunanställda vet om kommunens gemensamma värdegrund PUMI. Det är viktigt att PUMI genomsyrar utbildningen, att den efterlevs och sammanflätas med läroplanens värdegrund och förskolornas visionsarbete. Vi har även sett att vi behöver kontinuerligt uppmärksamma ICDP som förhållningssätt och avsätter tid för vägledarna att leda lärande samtal.

Arbetet med arbetsglädje är ett ständigt pågående och viktigt arbete. Under läsåret har pedagogerna under arbetsplatsträffar haft möjligheter till kollegialt lärande där stresshantering, återhämtning och arbetsglädje uppmärksammas med olika artiklar. Detta har bidragit till en högre måluppfyllelse och att systematisk göra piltavlan möjliggör att snabbt åtgärda, förebygga och säkerställa den psykosociala arbetsmiljön.

Visionsarbetet är satt på alla förskolor och har fördjupats ytterligare med stöttning av processutbildningen mot entreprenörskap i förskolan som samtliga pedagoger har deltagit i. Vi har även fokuserat på entreprenörskap i förskolan med syftet att ge bekräftelse, inspiration och utmaningar till deltagande kring entreprenöriellt lärande. Pedagogerna har fördjupat sig i kreativt och utforskande arbetssätt, samverkan med närmiljön och omvärlden samt utmanande och utvecklande lärmiljöer. Flera förskolor samverkar med andra aktörer inom kommunen för att på bästa sätt ta vara på kompetenser som kan gynna barnens lärande.

Organisationen med IKT pedagog och lärspridare samt att planera upp med gemensamt mål för IKT arbetet har bidragit till en mer likvärdig användning av digitala verktyg. Utmaningen blir att koppla arbetet med digitala verktyg till forskning och andra riktlinjer samt ha en uttalad samsyn i kontakten med vårdnadshavare kring digital lärförstärkning. En annan utmaning som jag som rektor står inför är att se till att vi har fungerande teknik ute på förskolorna. idag saknas det på flera förskolor monterade projektorer med ljudanläggningar. Även möjligheten till mindre punktbelysning och mindre projektorer på stativ i arbetet med att digitalt förstärka lärmiljöer. De verktyg som förskolorna har, börjar bli gamla och behöver bytas ut inom snar framtid och när ekonomin tillåter.

Analys och bedömning

Pedagogerna är de viktigaste faktorerna för att lyckas utveckla förskolan kvalitativt, att de har förutsättningar för att kunna tillämpa och fokusera på sitt uppdrag är av högsta prioritet. Att vara lyhörd och ett stöd i prioriteringar samt ge tid för reflektioner och kollegiala samtal har varit framgångsfaktorer. Det satta visionsarbetet har gett positivt kvalitativt höjd medvetenhet hos pedagogerna och ett ansvarstagande för vad de vill åstadkomma med sin förskola. Höstens arbete med att implementera förskolans gemensamma vision kommer genom kollegialt lärande stärka både förskolans värdegrund men även varje enskild pedagog. Ett arbetsklimat där feedback är en naturlig del för att lyfta andra och för att alla ska kunna bli sitt bästa jag.

Reflektionstiden har medfört att det finns mer tid för regelbundna pedagogiska diskussioner och att alla pedagoger reflekterar och analyserar sin utbildning samt har god insikt i planeringen. Att delta i dessa samtal ger mig en insyn samt möjlighet till delaktighet genom att ställa utmanande frågor och vara ett stöd i att utveckla tankarna. Arbetslagsledarna kommer att även vara delaktiga i sina grannavdelningars reflektionstider för att kunna leda kunskapsprocesser på samtliga avdelningar. Utmaningen inom förskolan har varit att få möjlighet till planeringstid som matchar arbetsbelastningen. Med införandet av varannan sen mötesmåndag har gett både positiva som negativa effekter. Positivt är att bemanningen ökat och skapat en bättre arbetsmiljö för pedagoger men kontentan är att gemensamma reflektioner blivit färre. Vi har inför läsåret 20/21 återinfört varje måndagstid som ska möjliggöra och ge mer tid till regelbunden gemensam planeringstid.

Dokumentationen sker systematiskt av samtliga pedagoger men till stor del enbart genom pedagogernas egna reflektioner. Jag vill återinföra mer av den analoga dokumentationen som möjliggör synliggörandet och fångar upp barnens egna tankar kring sitt lärande i projektarbete. Genom detta kan vi även möjliggöra vårdnadshavarnas delaktighet och insyn i utbildningen. Kommande läsår ska processvägg implementeras på samtliga förskolor.

Att skapa forum för pedagogiska lärande samtal bidrar till att förskolornas systematiska arbete fördjupas och skapar en kvalitativ förskola. Vi behöver se över att prioritera dessa forum i alla mötestillfällen då kollegiala samtal är det mest framgångsrika för skolutveckling. Under läsåret har pedagogerna deltagit i kollegialt lärande kring barnkonventionen kopplat till ICDP förhållningssättet som ska genomsyra förskolans arbete.

Barnhälsoteamet har berikats med fler vägledare och ICDP som förhållningssätt uppmärksammas i olika situationer. Detta för att få klä sina handlingar i ord och begrepp, uppmärksamma ICDP och hålla den vid liv som ett naturligt förhållningssätt. Det är viktigt att fortsätta avsätta dagliga samtalstider där vägledarna kan föra lärande samtal kring ICDP. Med ett ökat främjande och

förbyggande arbete kommer pedagogerna utveckla sin kompetens som kommer gynna alla barn på förskolorna. Vägledarna har fortbildat kollegor i förtydligande pedagogik, TAKK och bildstöd. För att befästa detta arbetsätt samt utifrån samhällsbilden som varit under våren med hög andel frånvarande personal behöver detta arbete fortgå även under kommande läsår. Årets kartläggning påvisar att i behöver arbeta mer med den främjande och förebyggande leken med inåtvända och utåtagerande barn.

Förskolan för fortlöpande diskussioner för att beakta sin organisation utifrån Skolverkets riktlinjer för mindre barngrupper. Forskning visar att personalens utbildning och kompetens är den viktigaste kvalitetsfaktorn i förskolan och barngruppens sammansättning. Det är angeläget att det inte blir för många relationer för barnen att förhålla sig till under en dag, framförallt har de yngsta barnen mest att vinna på att vara i mindre barngrupper. Med barngrupp menar Skolverket de barn som är inskrivna på en avdelning, det vill säga den grupp som barnet ingår i under större delen av sin dag i förskolan. Förskolorna arbetar med att dela in barnen i mindre grupper och hösten 20 kommer samtliga arbeta i team för att hålla barngruppernas storlek inom Skolverkets riktlinjer. Utmaningen i denna omorganisation är att hålla teamen intakta under större delen av dagen.

Vårens annorlunda samhälle med en pågående pandemi har påverkat förskolornas organisation och handlingsförmåga. Kriser innebär trots allt nya möjligheter, pedagogerna har fått nya rutiner och utifrån detta hittat nya vägar som tryggt och säkrat barnens vistelse i förskolan. För mig som rektor är det väsentligt att inte låta mig lamslås av oro utan istället försöka höja blicken, se framåt och ta tillvara på de kreativa idéerna som föds ur den omvälvande Coronakrisen. Tillvaron kanske inte blir exakt som förut, därför är det viktigt att vi alla håller i och håller ut, vad är lärdomen till morgondagen?

För mig som rektor är det av hög vikt att barn får möta vuxna som tror på och har en positiv inställning inför utbildningen. Därför är det viktigt att arbeta och synliggör arbetet med arbetsglädje, att fokusera på det som går att påverka och som ger positiv energi. Vi ska skapa hopp och tillförsikt inför framtiden. Barn har som rättighet att känna hur roligt och spännande det är att växa, utvecklas och lära. Möts barn av detta så behåller barn sin nyfikenhet och kreativitet och viljan och modet att förändra och utveckla samhället. Med visionen **Förskolan – en plats för lärande möten där alla blir sitt bästa jag!**

5 Barn-/Elevhälsa

Förskolan ska vara trygg, rolig och lärorik för varje barn. Därför är det viktigt att pedagogerna är medvetna om det som sker i utbildningen och har förmågan att arbeta förbyggande mot ohälsa. Att systematiskt dokumentera och reflektera det som sker är viktigt för att få syn på varje barns förskolevistelse.

Barnhälsoteamets insatser i utbildningen och pedagogernas utbildning i ICDP har varit framgångsrika och bidragit till ett förebyggande arbetssätt. Därför är det viktigt att alla pedagoger får ta del av utbildningen samt att arbetet med barnhälsoteamet systematiskt följs upp och utvärderas. Ett ökat fokus på främjande och förbyggande arbete synliggör för pedagogerna att deras kompetens och insatser gör skillnad och gynnar alla barn på förskolorna.

- Alla arbetslag dokumenterar och reflekterar sin utbildning systematiskt som ett underlag till förskoleverksamhetens planering.
- Arbetet med barnhälsoteamet följs upp och utvärderas varje år.
- Alla pedagoger ska ha utbildning i ICDP.
- Varje förskola ska ha en ICDP-vägledare.
- Alla pedagoger ska ha brand -och HLR utbildning var tredje år.

Barnhälsoteamet har under läsåret träffats var sjätte vecka under ledning av förskolans specialpedagog. Specialpedagogen fungerar som ett bollplank för vägledarna, stärker deras roll, förhållningssätt och ser till att vägledarna får ta del av aktuell forskning och annan beprövad erfarenhet. Specialpedagogen ser till att rutiner och arbetsgången för handlingsplaner är väl implementerade och att ärenden hanterats enligt arbetsgången. Vägledarna kan ses som specialpedagogens förlängda arm ut i utbildningen. Barnhälsoteamet har även i uppgift att revidera barn och hälsoteam planen en gång per år.

Under läsåret har vägledarna fått i uppdrag att stötta och handleda pedagoger i TAKK och bildstöd, vilket är till nytta och gynnar alla barn i utbildningen.

Kartläggningen av läsårets ärenden och diskussioner i barnhälsoteamet har haft stort fokus på barns svårigheter kring samspel och lek, gällande både inåtvända och utåtagerande barn. Specialpedagogen har därför planerat in förebyggande arbete med vägledarna med fokus på hur vi pedagoger kan stärka barns lek och samspel. Vi har under läsåret fortsatt att utbilda förskolans pedagoger i ICDP.

6 Analys och bedömning

Måluppfyllelsen är god.

Implementeringen av nya läroplanen, Lpfö 18 har genomförts. Utvalda delar har belysts genom kollegialt lärande såsom undervisning, lek, omsorg, anknytning och hållbar utveckling. Utvärderingen visade att pedagogerna har ökat sin kunskap om uppdraget, är nöjda med upplägget av implementeringen och kan medvetet koppla sin roll för barnens utveckling och lärande. Vi ser en medvetenhet och ökad kunskap om pedagogernas olika roller i att utvidga barnens lek, hur viktigt det är att inta olika roller i olika situationer för att planera, guida, utveckla och medla i leken. Ett av önskemålen från pedagogernas utvärdering var att fortsätta arbeta med leken som verktyg vilket är inplanerat som kommande utvecklingsområde.

Barnkonvention blir lag 2020 och har uppmärksammats i utbildningen. Vi har introducerat utvalda artiklarna som ingår i konventionen med störst fokus på artikel 2, 3, 6 och 12. Pedagogerna har fått i uppdrag att uppmärksamma det vardagliga arbetet med barnens rättigheter. Första uppdraget handlade om att synliggöra och lyfta fram hur vi aktivt lyssnar på barnen och inkluderar deras tankar i utbildningen. Under våren har pedagogerna på arbetslagsträffarna haft kollegialt lärande kring artiklarna kopplade till ICDP som förhållningssätt i utbildningen.

Barnhälsoteamets fortbildning för samtliga pedagoger visar ett stort engagemang, både hos pedagoger som barn. Genom att satsa på tydliggörande pedagogik ökar vi barnens kommunikativa förmåga och ger förutsättningar för alla att likvärdigt lyckas. Kartläggningen av ärenden i barnhälsoteamet visar att kommande utvecklingsområde blir att stärka pedagogernas roll i barns lek och samspel vilket även är ett önskat utvecklingsområde av pedagogerna. Vägledarna kommer kompetensutvecklas av specialpedagog i främjande och förebyggande lek gällande inåtvända och utåtagerande barn. Även Skapande förskola projektet har fokus på drama och musik som verktyg i leken för att främja barns lärande, kreativitet och fantasi.

Förskolans lärmiljöer är i ständig förändring utifrån barngruppens intressen och behov. Pedagogerna har fått inspiration och input för arbetet med att skapa stimulerande lärmiljöer som på ett medvetet sätt ska stödja barns intressen och nyfikenhet. Vi måste hela tiden se till att lärmiljön är föränderlig och pedagogisk utmanande. Utifrån den rådande pandemin i samhället har vårens studiebesök ställts in.

Då det gäller arbetet med Skolverkets riktlinjer för minskade barngrupper är vi på god väg att tillgodose riktlinjerna. Samtliga förskolor arbetar i team from hösten 20 och delar in barnen i mindre grupper under större delen av dagen. Forskning visar att personalens utbildning och kompetens är den viktigaste

kvalitetsfaktorn i förskolan samt barngruppens sammansättning. Det är angeläget att det inte blir för många relationer för barnen att förhålla sig till under en dag, framförallt har de yngsta barnen mest att vinna på att vara i mindre barngrupper.

IKT pedagogerna och lärspridarna sprider goda exempel och får med sig olika uppdrag som de ska utföra tillsammans med kollegor och barn. En del förskolor har kommit längre i detta arbete än andra men organisationen med lärspridare möjliggör att digitala verktyg används likvärdigt på samtliga förskolor. Under läsåret har vi även arbetat med animering genom projektet Skapande förskola i samverkan med Kulturskolans filmlärare. Detta har bidragit till en ökad kompetens och en förståelse för ännu ett givande IKT verktyg i arbetet med barnen. Utmaningen blir att samtliga pedagoger som inte deltagit i projektet ska lära sig Imotion som digitalt verktyg samt att uppmärksamma och hålla fokus på forskning kring användandet av digitala enheter för yngre barn. Hur vill vi förhålla oss till vårdnadshavares synpunkter och hur använder vi oss av digital förstärkning?

Det finns många sätt att försöka skapa glädje på en arbetsplats, en viktig del i det pusslet är att vi arbetar aktivt med arbetsmiljön och värdegrunden PUMI. I förskolans vardag är det stundtals hög arbetsbelastning och det krävs en flexibilitet i uppdraget. Många ser arbetsglädje som en viktig faktor för att kunna balansera upp arbetets förutsättningar kontra uppdragets krav och riktlinjer. I samråd med arbetsmiljögruppen och hälsoinspiratorerna arbetar vi med att fokusera hur vi kan bibehålla och utveckla arbetsglädjen ute på förskolorna. Att vi ser till att arbetet ger energi, är meningsfullt och upplevs roligt på riktigt.

Vi har under många års tid haft arbetstid på måndagar till 18:00 för att skapa förutsättningar så att alla arbetslag ska kunna ha planerings- och reflektionstid inom ramen för arbetstidslagen. Vi har tidigare fått signaler om att måndagskvällarnas schemaläggning påverkar utbildningen, arbetsmiljön, schemaläggning och bemanningen på avdelningar och förskolor på ett negativt sätt då måndagen slukar många arbetstimmar. Under hösten provade vi ett nytt koncept gällande våra måndagstider, att enbart till 18:00 varannan måndag. Utifrån utvärderingen har det gett positiva effekter på upplevd arbetsmiljö och bemanning. Vi möter pedagogernas önskemål om att ytterligare prova detta koncept under våren och behöver vara tydliga med prioritering och planering av arbetsplatstiden. Hur ska mötestiden arrangeras och vilka teman behöver lyftas? När den gemensamma tiden för samtal minskar behöver prioriteringar göras för innehållet. Vårens utvärdering av måndagstiden visade att flera ville återgå till varje måndag vilket ska inplaneras till kommande läsår.

Arbetet med Hållbar utveckling har gett en fördjupad insikt i att vi behöver arbeta mer medvetet för att inkludera hållbart tänk i alla situationer i det

dagliga arbetet. Att skapa hållbarhet i såväl sociala, ekonomiska som resursanvändning. Studiebesöket på Kreativt återvinningscenter gav en insikt i att vi behöver arbeta vidare med kulturen för produktion, att skapa gemensamt och kunna återanvända materialet flera gånger om. En utmaning är hur kan vi samarbeta mer med andra aktörer vad gäller återbruk och arbeta vidare med att bli kemikaliesmarta förskolor som använder sina resurser på ett mer medvetet och hållbart sätt?

7 Kommande utvecklingsområden

- Implementera förskolans gemensamma vision. Att lyfta andra till sitt bästa jag, genom kollegialt lärande.
- Synliggörande dokumentation genom processvägg.
- Förtydligande pedagogik, TAKK och bildstöd.
- Stärka pedagogernas roll i barns lek och samspel. Vägledarna kompetensutvecklas i främjande och förebyggande lek gällande inåtvända och utåtagerande barn. Skapande förskola projekt för förskolans med drama och musik som verktyg i leken för att främja barns lärande, kreativitet och fantasi.
- Stärka förskollärarnas ledarskap, att leda kollegor.
- Fortsatt arbete med organisation utifrån Skolverkets rekommendationer för minskade barngrupper utifrån varje förskolas förutsättningar
- Arbetsglädje, feedback, stresshantering och återhämtning.
- Resursfördelningsmodellen, transparens och förståelse för budgetarbete